א א מיי׳ פט״ז מהל׳

קע טוש"ע ח"מ סי' רלב סעיף כ: יב ב מי' פ"י מהלי

פב טוש"ע ח"מ סי׳ שו

קע טוש"ע ח"מ סי' רכט

קע טושייע חיית סיי רכט מעיף א: יד ה מיי שם פייז הלי ז ממג שם טושייע חיימ סיי רל סעיף א:

מו ו מיי שם פי״ח הלכה

יג וסמג מיי שם הלי יג וסמג שם טוש"ע ח"מ סיי

רכט סעיף ב:

רבינו גרשום

נותן לו דמי זרע. משום

דרובו לזריעה קא בעי לה ואזלינן בתר רובא:

יוו האול כן בינו הדבאה. אמרו לו. חכמים אחריני

אמרו לו. חכמים אחריני נינהו ולא ת״ק: הרבה לוקחין אותו לדברים אחרים. לאכילה ולרפואה

ולא לזריעה. ואמאי חייב באחריות: מר אזל בתר רובא דאינשי. אמרו לו חכמים אזלי בתר רובא דאינשי דלאו לזריעה קא

בעו להו דלאו כולהו בני שדות נינהו ומשום

בני שדות נינהו ומשום הכי סברי דאינו חייב באחריותה. ור' יוסי אזל בתר רובא דזריעה ורובא של זרע פשתן לזריעה עומד

דבין י' כורים של זריעה ז) לית בהו חדא דלאכילה

תנא קמא ור' יוסי דת"ק סבירא ליה אע"פ שורע פשתן רובא לזריעה קיימי ומיעוט לאכילה אולינן בתר

הרוב אזלינן ומשום הכי

נותן לו דמי זרע: אי תנא

, קמא ואמרו ליה. דת״ק אזיל בתר מיעוט ואמרו

אזיל בתר מיעוט ואמרו ליה אזלי בתר רובא דאינשי והיינו פלוגתא דתנאי ורב סבירא ליה אי כר' יוסי אי

כאמרו לו: ת"ר מכר לו זרעוני גינה שאין נאכלין ולא צמחו מהו. כלומר כמה

נותן לו המוכר ללוקח: ויש

אומרים אף היציאה. שאם

הוציא לתקן הזרע כולו חייב ליתן לו: מר סבר. ת"ק: דמי זרע קא יהיב ליה לחוד. ורבן שמעון סבר אף היציאה: ממאי.

מצית למימר דרבן שמעון דמתני' היא. דלמא איפכא

דת״ק סבירא ליה היציאה ורבן שמעון לא ס״ל אלא דמי זרע בלבד ואכתי הא

דתני לעיל ויש אומרים אף

רתני לעיל ויש אומרום אף היציאה לאו רבן שמעון היא: לעולם ר' שמעון היא דמתני'. ודקא קשיא לך ג' הא לא קשיא דכל תנא בתרא לטפויי מלתא קאתי ומטפי אף היציאה: ודלמא לעולם לאו רבן שמוי הבתוי לשולם לאו רבן "שמוי הבתוי היציאה:

שמעון דמתני' היא משום דכולי מתני' רבן שמעון היא וכו' ג) חייב באחריות

וזרעוני גינה נותן לו דמי

זרע ולא הוצאה. ואכתי יש אומרים דלעיל הי רשב״ג היא: ולא לתתן. כעין

. הגרעינין גופה בלא הקליפה

עושה ממנו סולת: סובין. עושה ממנו טולות: טובין.
זהו אותו קליפה שמקלפת
מעל החטין: מורסן. זהו
מורסן הדק: פת ניפולין.
שנופל מאליו ומתמקמק:

מפני שהוא כנושא שכר.

:רובא

פב טוס"ע ח"מ כ סעיף ד: ג טוא"ח סימן קע: יג ד מיי" פי"ח

מכירה הל' א סמג לאויו

שכירות הל ה סמג עשין

ח"ח סיתן קע: ד מיי' פי"ח מהלי מכירה הל' יא סמג לאוין

צג:

מסורת הש"ם ל) כש"ל מ"ז. ב) כש"ל מ"ז.

ג) [רש"ל ממ"ו], ד) הא זרע פשתן אינו חייב באחריותן. רש"ל, ה) ב"ק לט: [מוספ"

דברכות פ"דן, ו) בילה לח:

. לב"ק פ"ין,

נותן לו דמי זרע. שרוב פשתן שבעולם נורע: אמרו לו. אינו מאן יש אומרים רשב"ג. אע"ג דקיימא לן דיש אומרים היינו חייב באחריותו שהרבה בני אדם לוקחין לדברים אחרים למאכל ר' נתן כדאמר בסוף הוריות (דף יג:) דאסיקו ליה לר' נתן יש ולרפואה וכנגד אדם אחד שקנה י׳ סאין לזריעה יש מאה בני אדם אומרים הכא קבלה היתה בידן דהאי יש אומרים רשב"ג וכן בפרק שקונין מיהת סאה אחת למאכל ולרפואה ובתר רוב לוקחין אזלינן. חזקת הבתים (לעיל דף לו:) גבי ניר דקאמר מאן יש אומרים רבי אחא

ובפרק קמא (שם דף טו: ושם) פליגי יש אומרים ור' נתן גבי איוב:

חריב מפני שהוא כנושא שכר. בהגוזל קמא (ב"ק דף נט: ושס) מגיה וקאמר אימא מפני שהוא נושא שכר דפריך מינה לר' יוחנן דאמר התם טבח אומן שחלחל פטור כיון דעביד בחנם ואם תאמר ומעיקרא דס"ד דמיירי הך ברייתא בחנם למה היה לו להיות כנושא שכרא ויש לומר משום דמרבינן (ג) מפלע תחת פלע לחייב אדם המזיק על אונס כרצון ב אע"ג דלאו בכל אונס חייב כדאמר בהמניח (שם דף מ: ושם) דבאפלה ובקרן זוית פטור משום דאונס הוא ואמר נמי (ד) שטבחוה ואכלוה משלמין דמי בשר בזולג וגבי בעל חבית רחשון ובעל קורה אחרון תנן בהמניח (שם דף לב. ושם) דחם עמד פטור ובירושלמי נמי מוקי הא י דאדם מועד לעולם בין ער בין ישן י כשקדמו כלים אבל קדם הוא וישן ואח"כ העמידו כלים אללו ושברן פטור וטבח אומן נמי שקלקל קאמר ר' יוחנן שפטור מ״מ אונס שקרוב לפשיעה כעין אבידה חשיב ליה בהשואל וב"מ דף נד:) קרוב לפשיעה ד ואדם המזיק חייב והוה ס"ד טבח אומן שקלקל הוי כעין אבידה וחייב כמו נושא שכר ומשני אימא מפני שהוא נושא שכר אבל בחנם פטור והוי כעין גניבה שקרובה לאונס ופטור בה אדם המזיה דאע"ג דשומר שכר חייב והכי נמי אמר בפרק השוכר את האומנין (שם דף פב: ושם) דתנן המעביר חבית ממקום למקום ונתקל ושברה שומר חנם ישבע ונושה שכר ישלם הלמה אע"ג דבשכר חייב בחנם פטור אע"ג דהוי אדם המזיק והיינו משום

דבאונס שהוא כעין גניבה פטורה:

נותן

עליו רובע מנופת לסאה תאנים מקבל עליו עשר מתולעות למאה "מרתף של

יין מקבל עליו עשר קוססות למאה יקנקנים בשרון מקבל עליו עשר פימסות למאה: **גמ'** תאני רב קטינא רובע קטנית לסאה ועפרורית לא "והאמר

רבה בר חייא קטוספאה משמיה 🌣 דרבה יבורר צרור מגרנו של חברו

נותן לו דמי זרע אמרו לו הרבה לוקחין אותו לדברים אחרים מאן תנאי אילימא רבי יוםי ואמרו לו תרוייהו בתר רובא אזלי מר אזיל בתר רובא דאינשי ומר אזיל בתר רובא דוריעה אלא אי תנא קמא ור' יוםי אי ת"ק ואמרו לו ת"ר מהו נותן לו "דמי זרע ולא הוצאה ויש אומרים אף הוצאה מאן יש אומרים אמר רב חסדא רשב"ג היא הי רבן שמעון בן גמליאל אילימא רשב"ג דמתני^י דתנן המוכר פירות לחבירו וזרען ולא צמחו ואפילו זרע פשתן אינו חייב באחריותן 🌣 (הא זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותן) אימא סיפא רשב"ג אומר זרעוני גינה שאינן . נאכלין חייב באחריותן ת"ק נמי הכי קאמר זרע פשתן הוא דאינו חייב באחריותן הא זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותן אלא לאו הוצאה איכא בינייהו מר סבר דמי זרע ומ"ם אף הוצאה ממאי דלמא איפכא הא לא קשיא כל תנא בתרא למפויי מילתא קא אתי ודלמא כולה רשב"ג היא וחסורי מחסרא והכי קתני המוכר פירות לחבירו וזרען ולא צמחו אפילו זרע פשתן אינו חייב באחריותן יו (הא זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותן) דברי רשב"ג שרשב"ג אומר יונע פשתן הוא דאינו חייב באחריותן הא) זרעוני גינה שאינן נאכלין חייב באחריותן יאלאָ הא רבן שַׂמעון בן גמלִיאל דתניא סבהמוליך חטין לטחון ולא לתתן ועשאן סובין או מורסן קמח לנחתום ואפאו פת ניפולין בהמה למבח וניבלה חייב מפני שהוא כנושא שכר רשב"ג אומר נותן לו דמי בושתו ודמי בושת אורחיו וכן יהיה רבן שמעון בן גמליאל אומר ימנהג גדול היה בירושלים המוסר סעודה לחברו וקלקלה נותן לו דמי בשתו ודמי בושת אורחיו עוד מנהג גדול היה בירושלים

מפה פרוסה על גבי הפתח כל זמן שמפה פרוסה אורחין נכנסין נסתלקה המפה אין האורחין נכנסין: מתני' יהמוכר פירות לחבירו הרי זה מקבל

יורבי יוסי בתר רובא דוריעה אזיל שהיחיד הקונה לזריעה קונה יותר ממאה הקונין למאכל ולרפואה. ומיהו ת"ק דר' יוסי היינו טעמיה דודאי בתר רובא דוריעה הוה לן למיזל כר' יוסי ולחייבו אלא שאין הולכין בממון אחר הרוב דאי לא תימא הכי אלא אזיל נמי בתר רובא דאינשי אם כן מאי איכא בין תנא קמא לאמרו לו: אילימא ר' יוסי ואמרו לו. דר' יוסי מחייב כרב דאזיל בתר רובא ואמרו לו פטרי כשמואל דלא חיים לרובה: הא מרוייהו במר רובא אולי. דאפילו תנא דאמרו לו סבירא ליה כרב והאי דפטר היינו טעמא דאזיל בתר רובא דאינשי כדמפרש טעמא הרבה לוקחין אותו כו": ה"ג אלא אי סנא קמא ור׳ יוסי אי ס"ק ואמרו לו: מהו נותן לו. המוכר זרעוני גינה שאין נאכלין דאמרינן חייב באחריותן מה ישלם מוכר ללוקח: דמי זרע. ולא דמי יניאה דגרמה בעלמה הוה ופטור: הף הולחה. יציחת חרישה ושכר פועלים. ונראה בעיני דקנסא הוא: ומ"ם אף הולאה. והכי קתני רשב"ג אומר זרעוני גינה שאין נאכלין חייב בכל אחריותן אפילו יציאה: דלמא איפכא. דרשב"ג לא מחייב אלא דמי זרע ומנלן דהא רשב"ג היא אימא רבנן היא ותנא קמא דברייתא סיינו רשב"ג: הא לא קשיא. אם אין קושיא אחרת זו אינה קושיא. וכל היכא דאיכא פירכא אחריתי קאמר גמרא הא לא קשיא: וחסורי מחסרא כו'. אין זה תירוץ דחוק (א) כו'

דטוב לנו לחסרה מעט כדרך משנה

שמדברת בקולר ולא נימא יליאה

איכא בינייהו דהא לא משמע

ממתניתין מידי אלא על ידי דוחק

דמשמע דרשב"ג היינו מ"ק והלכך

טוב לפרש דכולה רבן שמעון היא

כדמשמע מתני׳ דרשב"ג היינו ת"ק:

ונראה בעיני דה"ג ודלמא כולה

רשב"ג היא והכי קאמר המוכר

פירום לחבירו ולה למחו אפילו זרע

פשחן אינו הייב באחריותן שרשב"ג אומר זרעוני גינה שאין נאכלין חייב

ע"ש, **ה**) ל"ל דרב הבורר. דה"ם, **ט**) וכתובות לד:ז. ים, ח) כיינ דרב הבורר. זיים, ט) [כתובות לד:], י) [בייק כו.], גליון הש"ם רשב"ם ד"ה אמרו לו כו' ורבי יוםי בתר רובא דוריעה. עי' יכמות דף סו

הגהות הב"ח

ע"ב תום׳ ד"ה חין:

(**הُ**) רשב"ם ד"ה וחסורי וכו' לחוף שב בל"ים חנקור יכור דחוק דטוב כל"ל ומיבם כוי נמחק: (ב) ד"ה דמי בשתו וכו' לא איירי מידי דמהיכא מימי וכו' ביליאה כלל כן מימי וכו' ביליאה כלל כן בעיני תום' ד"ה חייב וכו' משום דמרבינן. נ"ב ס"פ כילד הרגל דף כ"ו: (ד) בא"ד ואמר נמי. נ"ב הגחל בתרא דף קי"ב:

מוסף רש"י

המוליך חטים לטחון. אדם הממונה על יו ועליו ללותתן במים וכותשן ישיר החליפה במכחשת להסיר הקליפה החיצונה כדי שתהא סולת מורסן. סובין גסין ממורסן (שם). ניפולין. נשבר ונופל כשאוחזיו אותו (שם).

מוסף תוספות

א. ואי סבר וכו׳ ושוחייב א. ראי טבו דכר [ש]חייב כדין אדם המזיק א״כ מה מתרץ אימא מפני שהוא נושא שכר וכר׳, בלא שכר נמי ליחייב כדין אדם המזיק. תוס' כ"מ פכ: ב. כדאיתא בשלהי הרול כיצד הרגל. לקנ״ת. ג. גבי הניח להם אביהם פרה שאולה כסבורים של אביהם היא וטבחוהו ואכלוהו משלמין דמי ואכלוהו משלמין דמי בשר בזול שכן נהנו אבל מה שהזיקו לא דאנוסין הן. תוס' נ"ק כז: T. דגניבה קרובה לאונס ואבידה קרובה לפשיעה. ה. והא דפליגי עס. (לקמן) (ב״ק כט.) נתקל פושע הוא או כגון שנתקל מעצמו ולא נתקל בשום דבר אבל הכא שנתקל מחמת מכשול ולא . איבעי ליה לעיוני אנוס

> באחריותן הא נאכלין אין חייב באחריותן אלא הא ר' שמעון כן נותו גמליאל דסניא כו': לססן. במים: מורסן. היא הקליפה העליונה שמוליאין מחטין הכחושין במכחשת: סובין. כשטוחנין גסין ולא הדק נשאר בנפה והוא סובין: ניפולין. שנופל פתיתין: מפני שהוא רנושא שרר. בהגואל קמא [ב"ק למי] מתרלינן אימא מפני שהוא נושא שכר אבל בתנם פטור אם אומן הוא כדאמרינן התם זיל אייתי ראיה דמומחית לתרנגולי ואיפטרך וכן הלכה דאומן בשכר חייב בחנם פטור כדאמר רבי יוחנן התם: דמי בשסו. שזימן אורחים ואין לו מה יאכילם וכל שכן יציאה דחסריה ממונא. ומיהו ליח הלכתא אלא כרבנן דפטרי מבשת דגרמא הוא. והא ליכא למימר דמדהשתא נוקי מתניתין דביליאה פליגי כי היכי דמיפלגי בהך ברייתא וליהוי הלכה כרשב"ג במשנתנו הא לא אמרינו דרבי שסתם המשנה לא בעי לאוחומי מתניחין כרשב"ג ביציאה דלא ס"ל כרשב"ג אלא כולה מתניחין רבן שמעון בן גמליאל היא כדאמר לעיל וביציאה לא איירי מידי (ב) כן נראה בעיני דמהיכא חיתי דביציאה פליגי במתניחין וניהוי הלכה ביציאה כיש אומרים מאחר דאיכא לאוקומי כולה כרשב"ג ולא איירי ביליאה כלל: אורחין נכנסין. ומקנה טובה היא לקבלת אורחין שידעו כי שם יאכלו וילכו שם לאכול: בותבי׳ המוכר פירום. תבואה: הרי זה. הלוקח: מקבל עליו רובע. הקב של טנופת לכל סאה דסתם תבואה דרכה להיות בה רובע טנופת אבל יותר מרובע לא כדמפרש טעמא בגמרא [15.] אי משום דינא אי משום קנסא: **מחולטום.** דאורחייהו בהכי והוא הדין אחת לעשר: **מרסף** של יין. ויש בו חביות הרבה: קוססום. יין רע כלומר עשר חביות של יין רע דסמם מאה חביות אורחייהו בעשר קוססות ומחיל איניש. ובגמרת [טו:] מוקי לה כדאמר ליה מרתף זה של יין אני מוכר לך. קוססות נראה לי כמו פריה יקוסס ויבש דיחוקאל (m): קנקנים. כדים: בשרון. באותו המלכות: פיטסוס. כדים רעים. ובגמרא [א:] מפרש לה: גבו' סני רב קטינא. הא רובע טנופת דמתניתין לאו בעפרורית מיירי דעפרורית רובע לא מחיל איניש אלא רובע קטנית לחאה של תבואה: ועפרורית לא. בתמיה: לרור. היינו עפרורית: נותן

מפני מרוכי של היא פנושא שכר.
ברמר שהוא בריק (מרוכי של היא פריק מרוכי בריק של היא פריק מרוכי בריק של אכול. וכי היכי דסבירא ליה הכא דנותן לו דמי בשתו. שעשה לו בושת שהיה סבור לאכול ועלתה בידו שלא אכל. ודמי בושת אורחיו. שלא היה להן מזומן לאכול. וכי היכי דסבירא ליה הכא דנותן לו דמים שהוא נושא שכר עצמו: רשב"ג אומר נותן לו דמי בשתו נמי הכי סבירא ליה להיכא דובין ליה דענונ גינה שאין נאכלין ולא צמחו דיהיב ליה הדמים של זוע ודמי הוצאתו: כל זמן שהמפה פרוסה. על גבי הפתח: אורחין נכנסין לפי שלא היה רצון בעל הבית שיכנסו יותר: פים" הרי זה מקבל. הלוקח: רובע טנופת לסאה. שבסאה דרכו שיתאסף לשם רובע הקשרי הביר שהוא מקבל: עשר מתולעות למאה. כלומר תאנים מתולעים: תני רב קטינא המוכר פירות לחבירו מקבל עליו רובע קטנית שמתאסף בפירות אבל עפרורית לא: ומקשרי